

Çizelge ve şekiller nasıl hazırlanır ?

Prof Dr Fatih Ağalar
Genel Cerrahi

Verileri tablo halinde sunmak, bilimsel makalenin kalbi, daha da ötesi beynidir

Peter Morgan

Çizelge-Şekil

- **Bilimsel bir çalışmada elde olunan bilgiler hazırlanan makalede çizelge ve şekillerle sunulur**
- **Çizelge= Çizgilerle bölümlere ayrılmış kağıt, cetvel (TDK, 1998)**
 - Tablo= Basım karakterli harflerden ve rakamlardan oluşur.
- **Şekil= Çizelge dılındaki grafik, resim ve benzer sunum araçları**
 - Basım karakterinde yazılamayan resimler, daigramlar, histolojik radyolojik vb çizimler

Kendi başına anlaşılır olmalıdır

- **Şekil ve tablolar düzenlenirken**
 - Metni okumaya gerek duyulmayacak
 - Metinden bağımsız olsa bile anlaşılır olacak
 - Metin içinde geçtiği yere göre numaralandırılmalıdır.
 - Şekil 1 veya Tablo I gibi. . .

Şekil veya tabloya atıf

- Doğrudan veya değiştirilerek yapılabilir.
- Her iki durumda makalede atıfta bulunulan görselin altında uygun şekilde belirtilmelidir.
 -izniyle...

Görsel gerekir mi?

- Kolaylıkla metinde geçebilecek veriler için zorlama tablo yapmak doğru değildir.
- Tablo: Fazla ayrıntısı olan bilgilerin bir arada değerlendirilmesine olanak tanır.
 - Mesaj ulaştırmada çok başarılıdır.

Görselin başlığı

- Şekillerde alt yazı, tablolar da ise üst yazı şeklinde olur.
- İformatif olduğu için önemlidir.
- Kısaltma ve simge kullanılabilir. Bunların ne olduğu dip notta belirtilir.

Görselin bilgi özerkliği

- Şekil ve tablolarda geçen bilgiler ve başlık metin içince tekrar edilmez.
- Makaleden ayrıldığında bile tam anlaşılır olmalıdır.

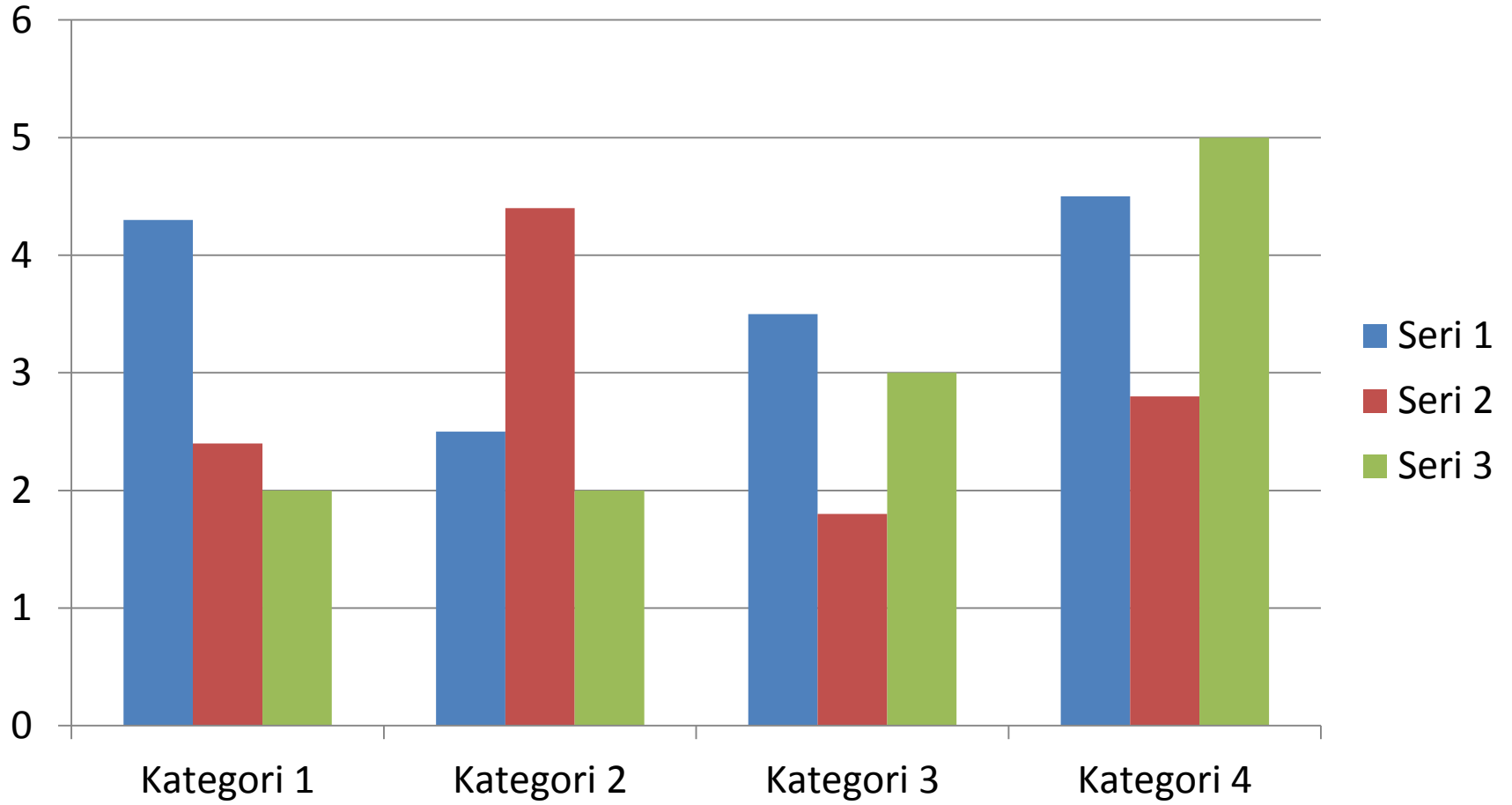
Şekil tipleri

- **Grafikler**
- **Diğerleri**
 - Resim,
 - Akış şeması
 - Algoritm

Grafikler

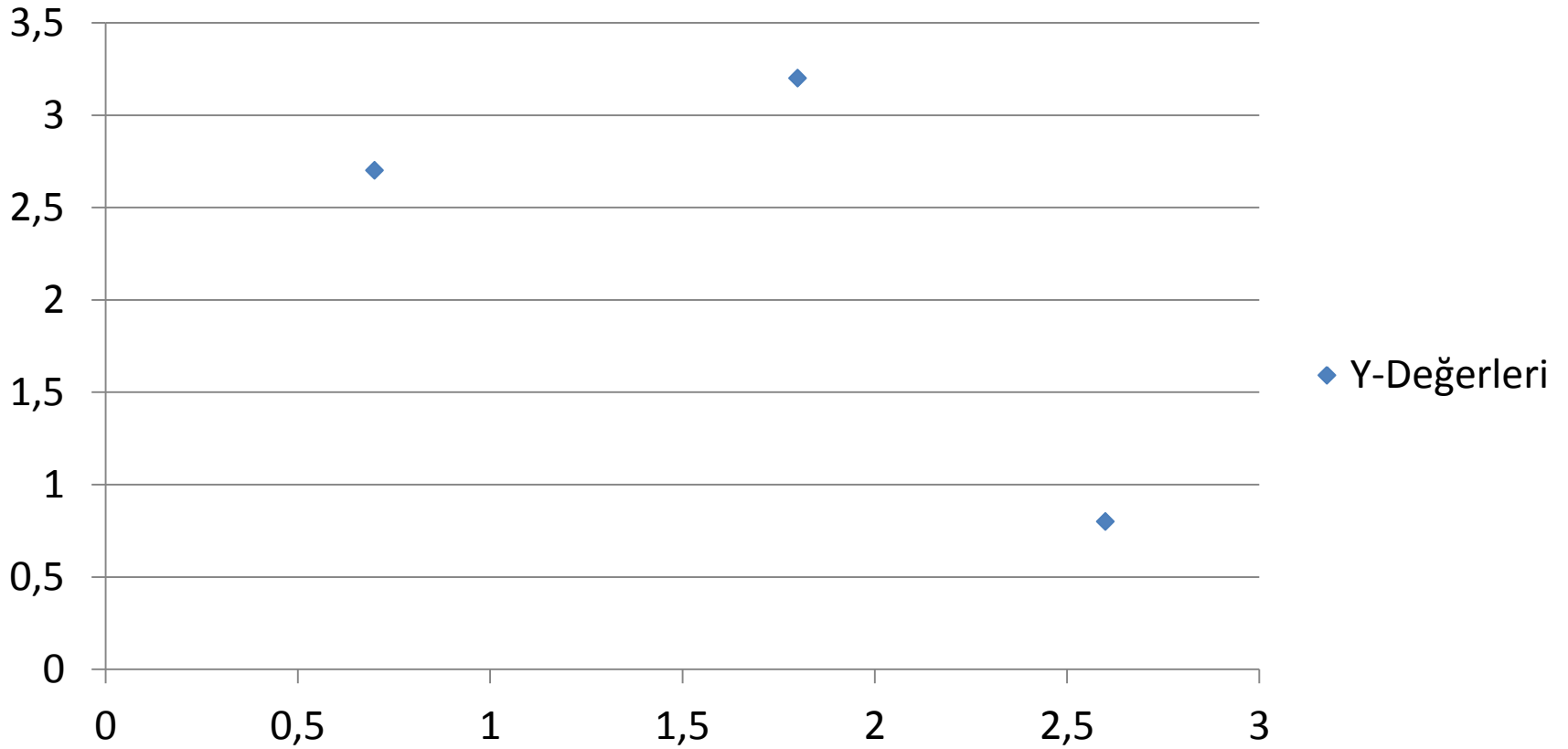
- Tabloların resim türüdür
- Görsel özelliği baskın olduğu için irdelenmesi gereken alanları ortaya koymak için idealdir
- Kullanım koşulları için kesin kriterler yoktur

Yüzey grafiği

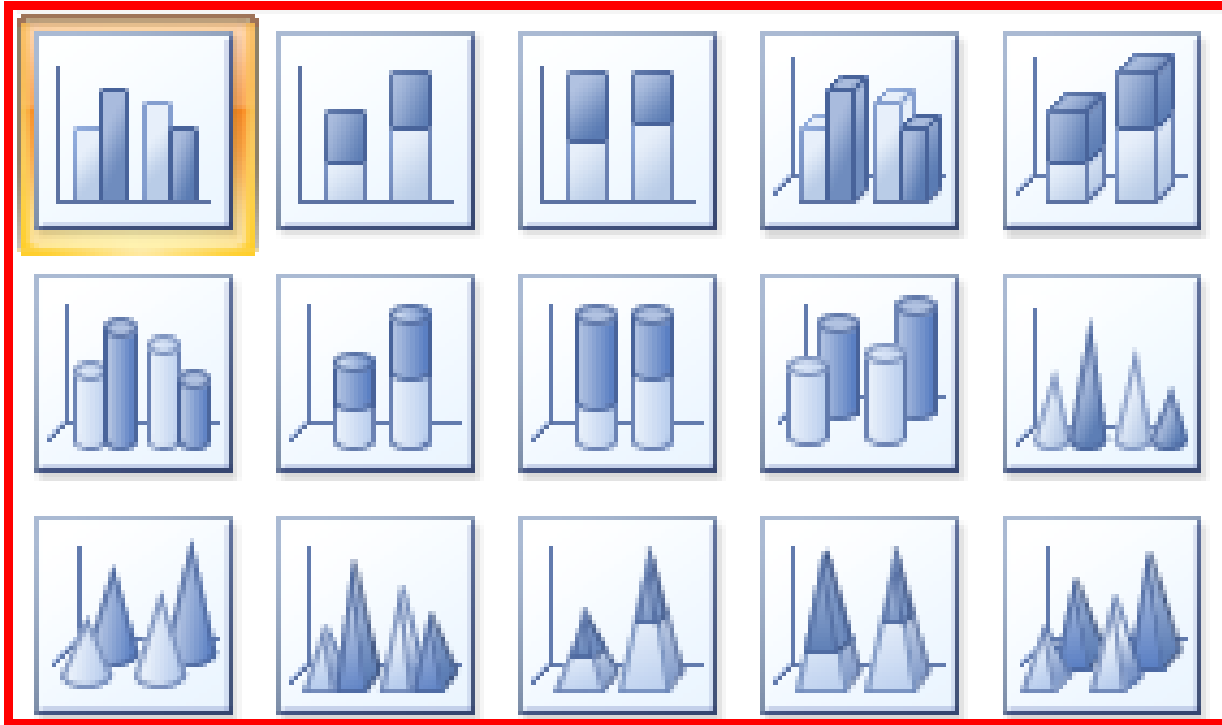

Dağılım grafiği

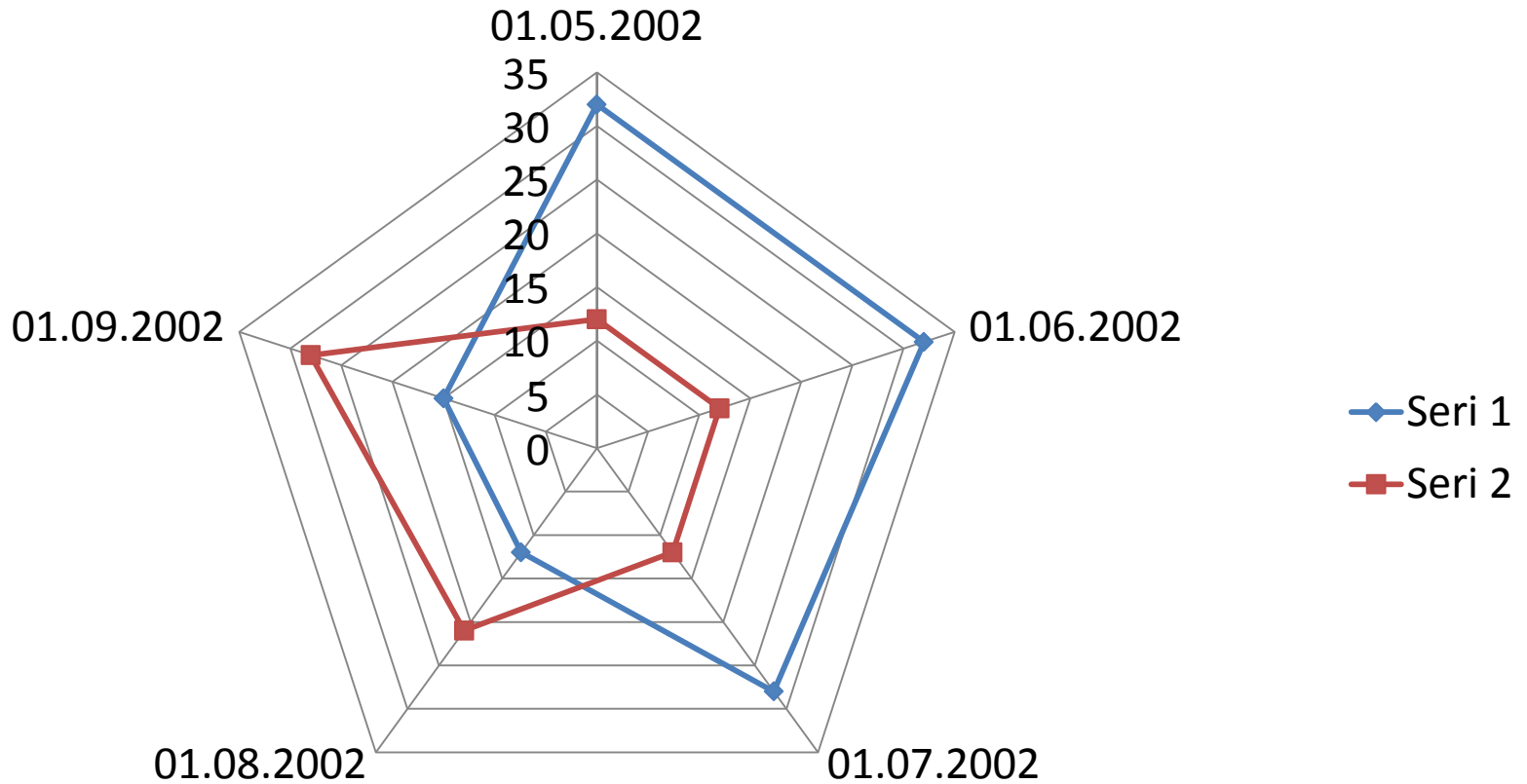
Y-Değerleri

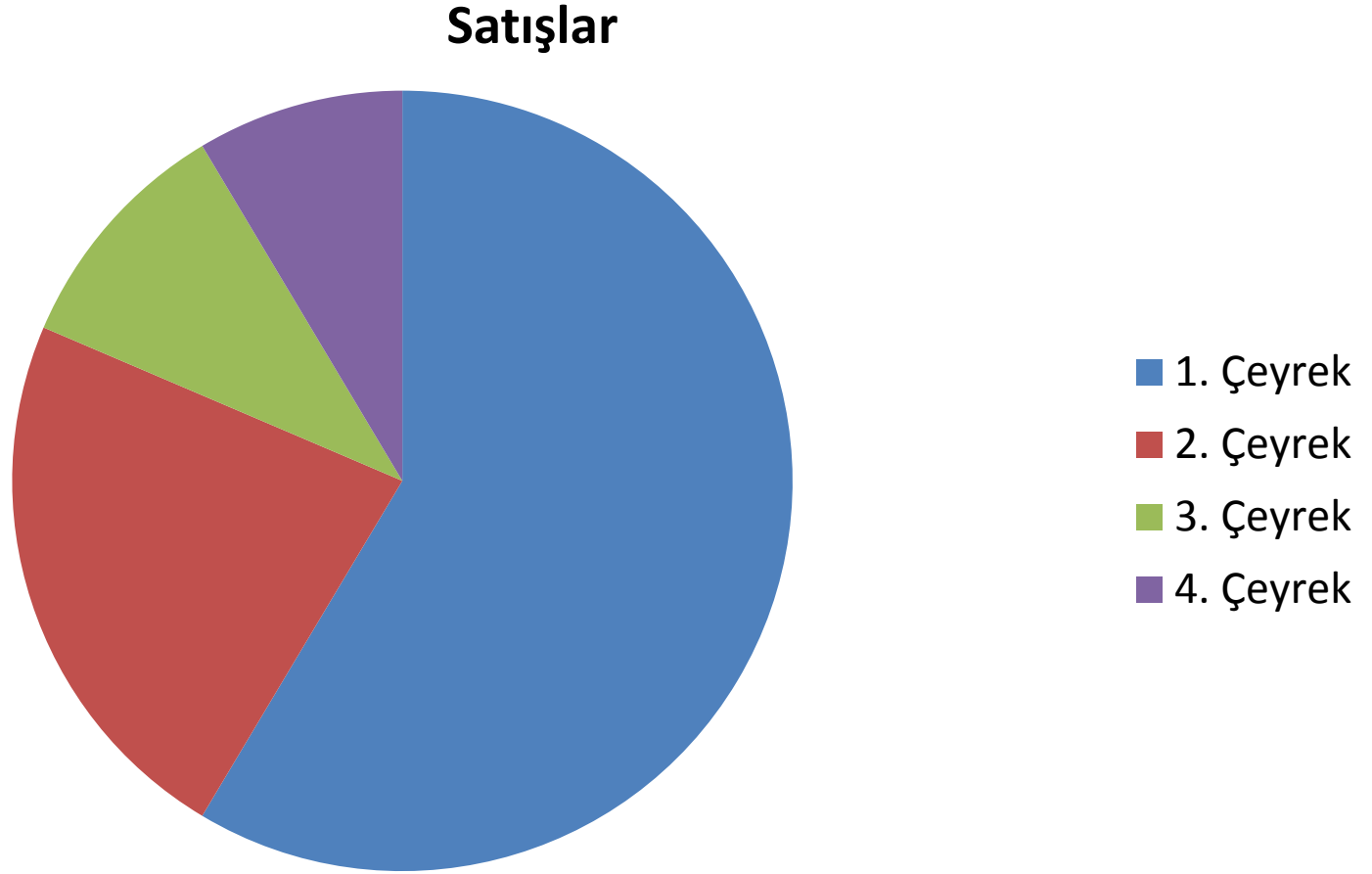
Sütun grafikleri: değerleri kategoriler arasında karşılaştırır

Radar grafik: Bir merkez noktaya göre değerlerdeki değişimleri görüntüler

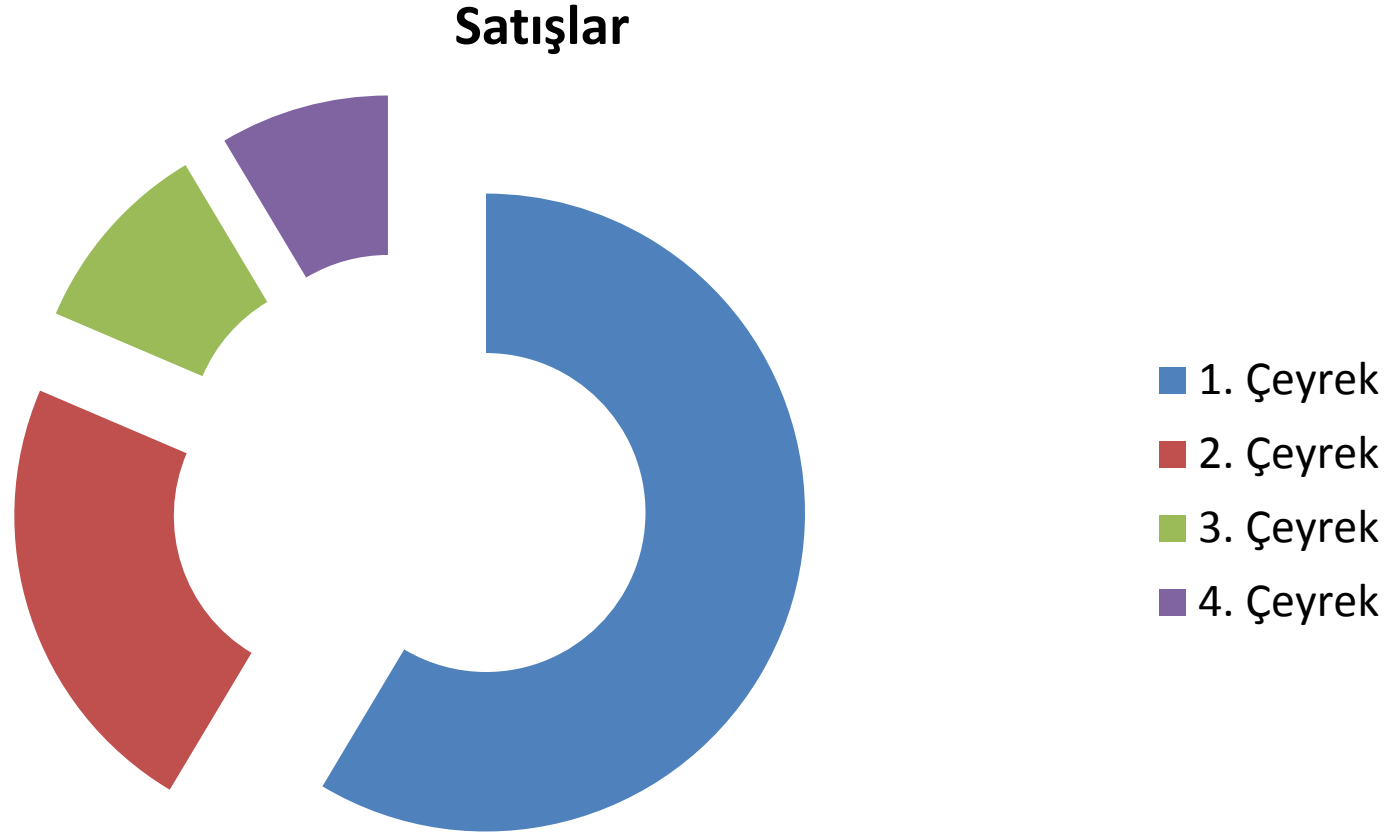

Pasta grafik: Her değerin bir toplama yaptığı katkısı gösterir

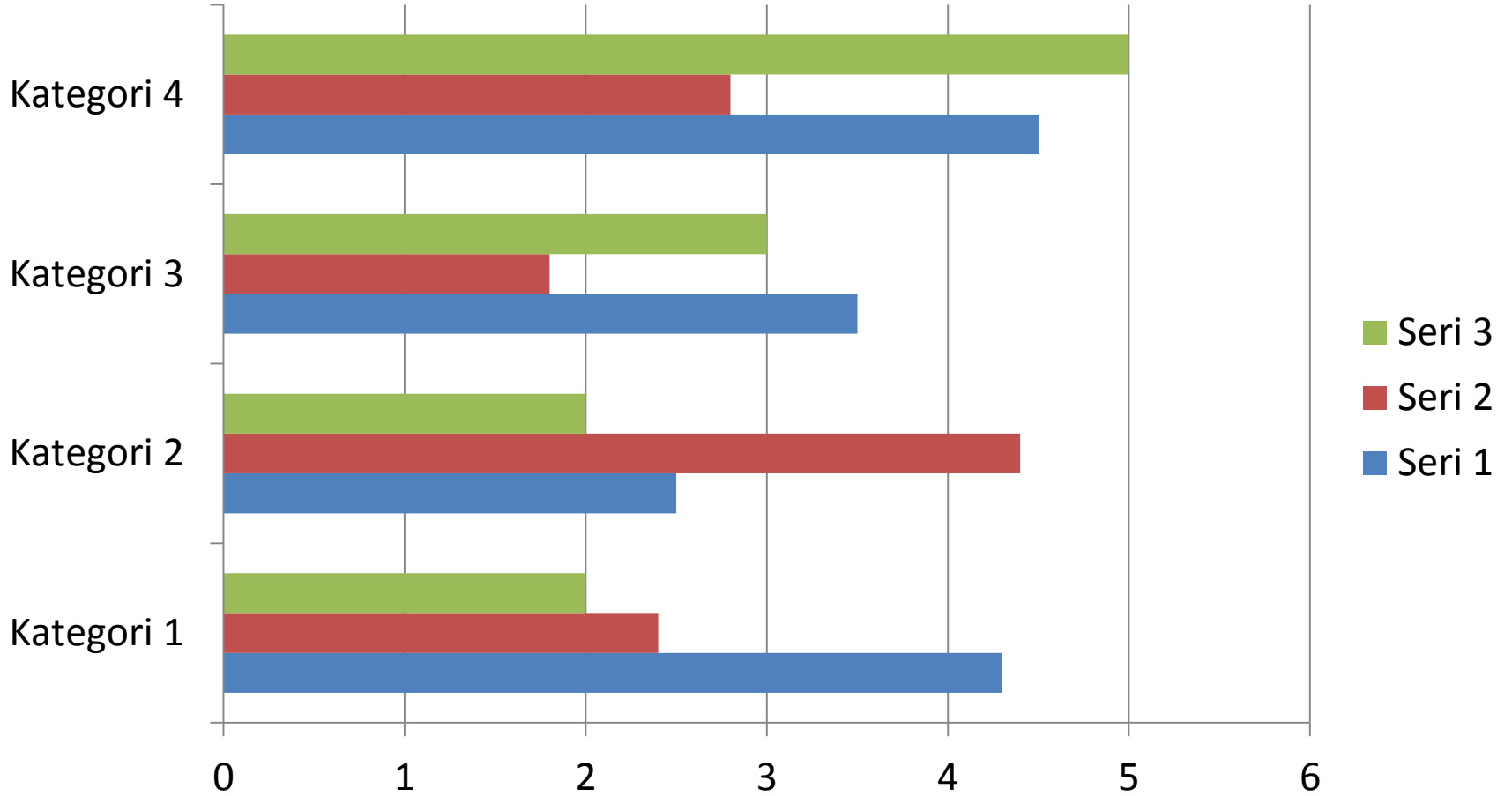

- 1. Çeyrek
- 2. Çeyrek
- 3. Çeyrek
- 4. Çeyrek

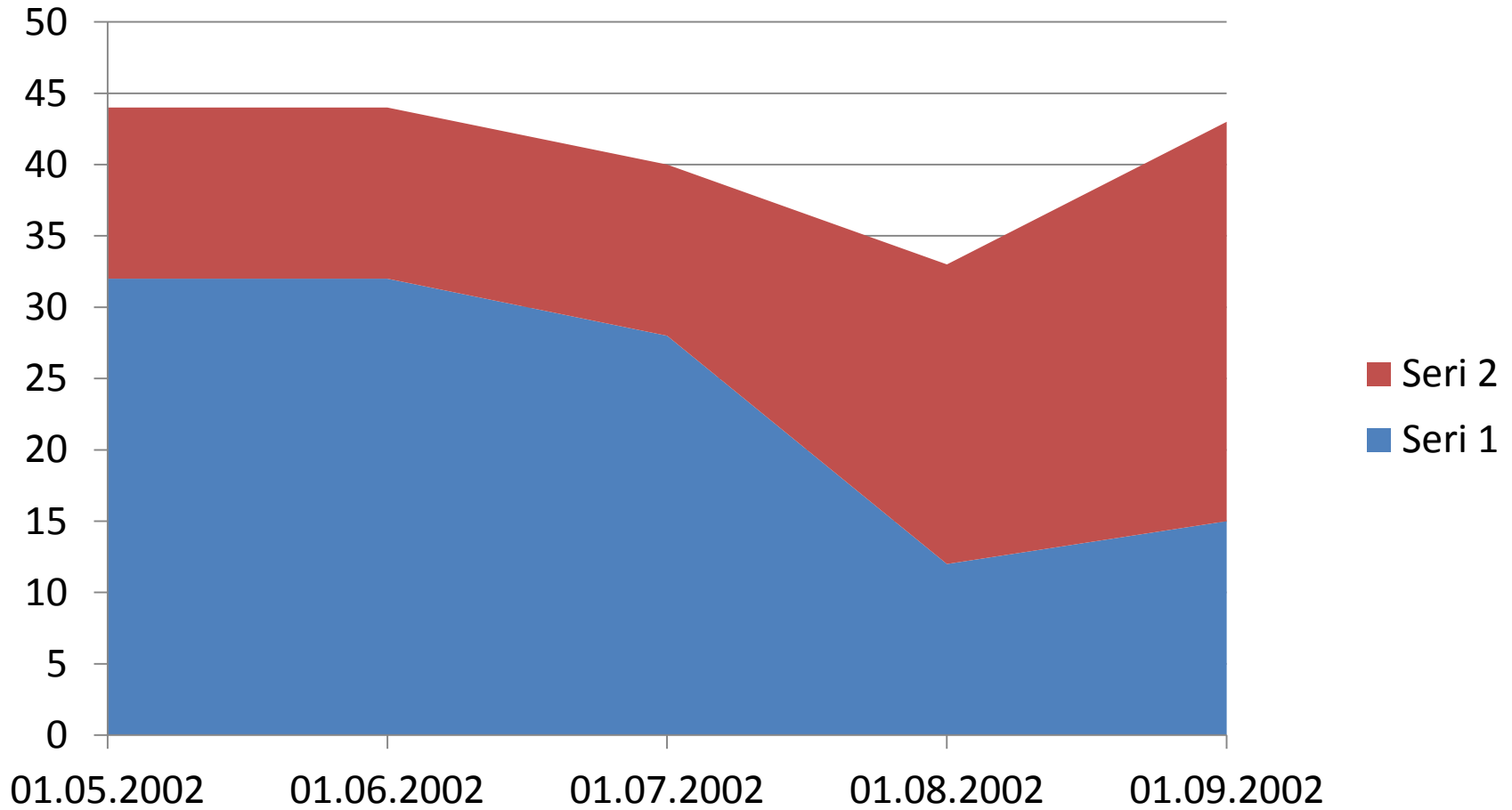
Halka grafik: ayrılmış pasta grafiği gibidir, çoklu seriler içerebilir

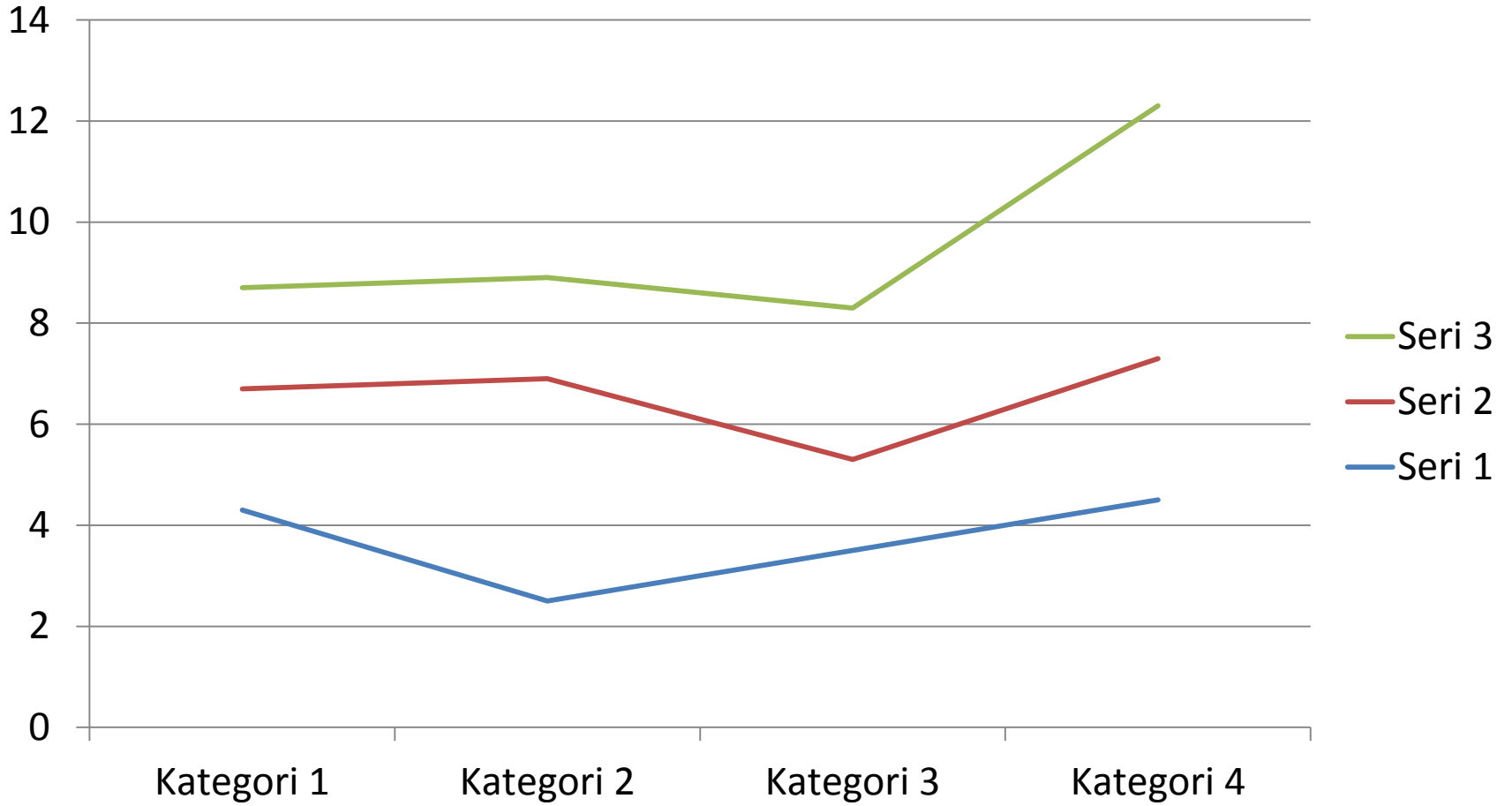
Çubuk grafik: Değerleri kategoriler boyunca karşılaştırır

Alan grafiği: Her değerin zaman ya da kategorilere yaptığı katkının eğilimini görüntüler

Çizgi grafik: Her veri değerinde görüntülenen imleçli çizgi

Şekil hazırlarken dikkat gerektiren noktalar

- Harfler, numaralar, semboller baskı için küçültüldüğünde okunur olmalıdır
- Her şekilde, şekil numarası, yazar ismi ve şeklin alt tarafını gösterir belirteç olmalıdır
- Metin içinde geçtiği sırada olmalıdır
- Başka yerden alındı ise uygun atıf yapılmalıdır

Tablo

- Verilerin yineleyerek kullanılması gerekmeyen durumlarda tablo kullanılmalıdır
- Sayfa sayısını azaltır
- Dar alanda en geniş bilgiyi sunmaya yarar

Tablo nasıl hazırlanır?

- Veriler yatay veya düşey sunulabilir
- Aşağı doğru okunacak şekilde yerleştirilmesi önerilir
- Başlık, metne atıfta bulunmadan verilerin anlaşılmasına olanak tanınmalıdır
- Kısaltmalar ve semboller için dip not kullanılır, istatistiksel çok fazla ayrıntıya girilmemelidir
- Metin içinde tabloya atıf gerekir.
 - ... tablo 4 de ...

Tablo

- İnsanların soldan sağa yukarıdan aşağıya okuduklarını unutmayın, dikkat çekici kısımlar buna göre planlanmalıdır
- Başlık ile diğer kısımları ayırmak için kalın enine çizgi kullanılır
 - tren garı zaman çizelgesi
- Kullanılacak tablo özellikleri için dergi yazım kurallarına bakınız

Tablo yerleştirilmesi

- Mümkünse metinde atıftan hemen sonra konumlandırılmalıdır
- Sayfanın sonuna gelirse ikiye ayrılmaz, sonraki sayfanın hemen başına yerleştirilir

Tablo bölümleri

- **Başlık:** Tablonun üstündedir.
- **Tablo numarası:** I,II, III, IV
- **Veriler**
- **Verileri oluşturan gruplar**
- **Kullanılan istatistik teknikler**
- **Alt ve üst kısımlar**

Fotoğraflar

- Tanınmayı önleyecek önlemler alınmalı
- Resim sahibinden ve resmi kullanılacak kişiden yazılı olur alınmalıdır
- Başlık, numara ve açıklayıcı bilgi olmalıdır
- İrdelenmesi gereken yerlere oklar belirteçler yerleştirilebilir. Bunlar, dipnotta belirtilir

- **KAYNAKLAR**

HOW TO READ □ A PAPER

*The basics of evidence
based medicine*

Trisha Greenhalgh

BMJ Books

Michael Jay Katz

From Research to Manuscript

A Guide to Scientific Writing
Second Edition

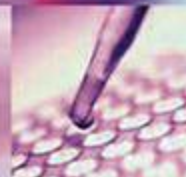

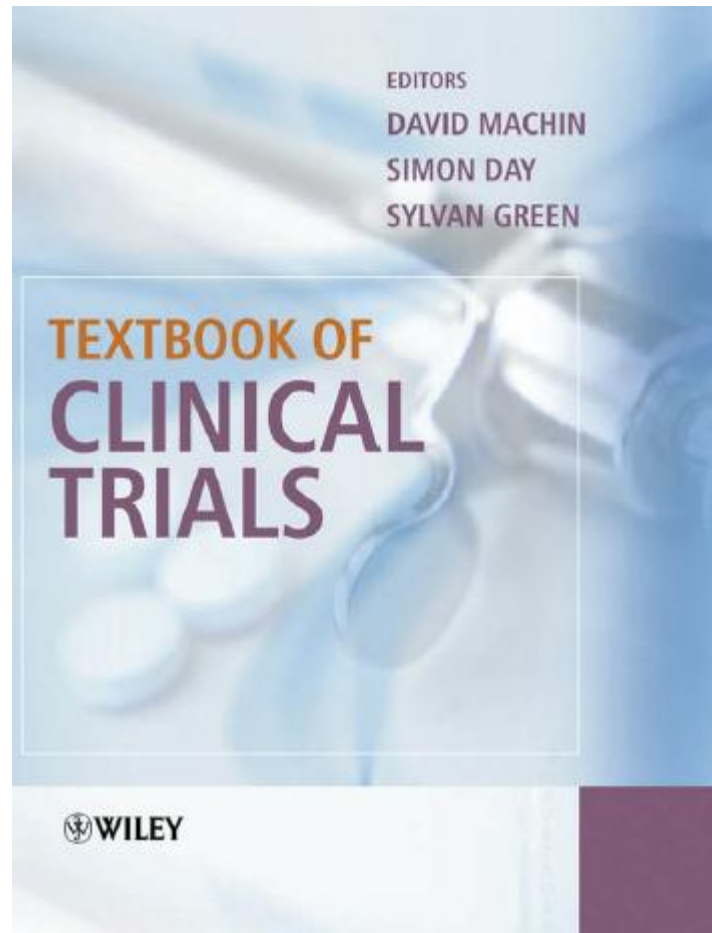
 Springer

THE DESIGN OF STUDIES FOR MEDICAL RESEARCH

DAVID MACHIN AND
MICHAEL J. CAMPBELL

 WILEY

ANADOLU^H

In Affiliation with
JOHNS HOPKINS MEDICINE